

Ing. Marian Jurečka
místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí

V Praze dne - 7 -06- 2022
Č. j.: MPSV-2022/80291-710/1

Vážený pane předsedo,

dovolte mi reagovat na Vaše podání ze dne 6. května 2022, které se týká osob spadajících do okruhu tzv. náročných profesí.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) již zpracovalo pro vládu návrh systémového řešení problematiky tzv. náročných profesí. Jedná se o návrh novely zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, a souvisejících předpisů, který vychází z konceptu zpracovaného v minulém volebním období a který byl již projednán Legislativní radou vlády. Návrh naplňuje v podstatném aspektu i závazek uvedený v Programovém prohlášení vlády, a sice *„Umožníme dřívější odchody do důchodu zaměstnancům v náročných profesích za větší odpovědnosti zaměstnavatelů“*.

Návrh stanovuje individuální důchodový věk, který bude snížen pro dotčené pojištěnce v závislosti na délce odpracované doby v tzv. náročných profesích. Náročné profese jsou v návrhu MPSV vymezeny v návaznosti na výkon prací zařazených na základě zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, a vyhlášky č. 432/2003 Sb., která upravuje podmínky pro zařazování prací do kategorií, do čtvrté kategorie. Důchodový věk bude dále snížen také pro pojištěnce vykonávající práce zdravotnického záchranáře (tj. člena výjezdové skupiny zdravotnické záchranné služby, tj. lékaře výjezdové skupiny a řidiče vozidla záchranné služby, dále operátora zdravotnického, resp. pomocného operačního střediska zdravotnické záchranné služby a záchranáře horské služby), i když tato práce nebude zařazena do čtvrté kategorie. Osoby vykonávající tyto činnosti jsou prakticky permanentně vystaveny zvýšené psychické zátěži (stresu), proto se jejich činnost bude bez dalšího považovat za rizikovou, tj. nebude se zkoumat zařazení do čtvrté kategorie prací. Zdravotničtí záchranáři jsou jednou ze základních složek integrovaného záchranného systému, která nemá zvláštním zákonem stanovený nárok na výsluhový příspěvek. U příslušníků Policie ČR a Hasičského záchranného sboru ČR je výsluhový příspěvek upraven zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, na který jim vzniká nárok po 15 letech služby.

Toto výslovné zahrnutí zdravotnických záchranářů mezi náročné profese zároveň nahrazuje neproveditelnou právní úpravu, která se do zákona o důchodovém pojištění dostala na základě poslaneckého pozměňovacího návrhu při projednávání zákona, který byl publikován ve Sbírce zákonů pod číslem 323/2021 Sb. a který

zamýšlel upravit přiznávání nekrácených tzv. předčasných starobních důchodů pro pojištěnce, kteří v době vzniku nároku na starobní důchod dosáhli zároveň 20 let pracovního zařazení ve složkách Integrovaného záchranného systému. Úprava provedená zákonem č. 323/2021 Sb. by nebyla, bez následných dalších legislativních úprav proveditelná v praxi, neboť její podmínky jsou nesplnitelné.

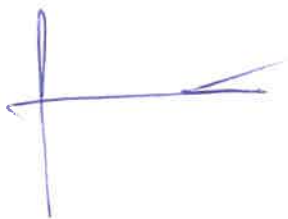
Ve vládním návrhu jsou do okruhu rizikových prací aktuálně zařazeny jen ty práce (práce zařazené do 4. kategorie a práce zdravotnického záchranáře), při nichž jsou trvale překračovány stanovené hygienické limity a práce, při nichž hrozí vysoké riziko ohrožení zdraví, které nelze zcela vyloučit ani při používání dostupných a použitelných ochranných opatření (např. osobní ochranné pracovní prostředky). Jde tedy o práce, které v největší míře vedou k dřívějšímu opotřebení organismu. Na tomto vymezení okruhu osob (tj. osoby ve 4. kategorii + zdravotničtí záchranáři) je v současné době úplná politická shoda. Další rozšiřování takto navrženého okruhu náročných profesí v následujících obdobích např. ve smyslu předloženého návrhu minulé vlády, není vyloučeno, ale bude vyžadovat širokou politickou diskusi, aby bylo dosaženo potřebné shody.

V té souvislosti je třeba brát v úvahu i skutečnost, že zahrnutí dalších osob do okruhu náročných profesí je podmíněno zvýšením sazby pojistného jejich zaměstnavatelům, neboť delší období výplaty důchodu je nutno vyvážit odpovídajícími platbami pojistného. Toto vyšší pojistné bude zdrojem financování důchodů osob, které díky dostatečnému počtu směn odpracovaných v náročné profesi získají nárok na přiznání řádného starobního důchodu ve věku, který je nižší než obecný důchodový věk.

Vážený pane předsedo, návrh novely zákona o důchodovém pojištění řešící problematiku náročných profesí byl aktuálně předložen do meziresortního připomínkového řízení, lhůta pro uplatnění připomínek končí 16. května 2022. V současné chvíli tak nelze návrh považovat za definitivní, velmi důležitá pro nás budou zejména stanoviska Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva vnitra. Je možné, že v návrhu MPSV budou na základě uplatněných připomínek ještě prováděny úpravy.

Věřím, vážený pane předsedo, že mé vysvětlení akceptujete.

S pozdravem

Vážený pan
Bc. Pavel Bednář
předseda
Odborový svaz státních orgánů a organizací
Senovážné náměstí 23
110 00 Praha 1